

Το Μουσείο Ασιατικής Τέχνης στην Κέρκυρα

Γιάννης Φίκας

Διαδρομή: Τρία ποτάμια – Μέτσοβο – Ιωάννινα – Ηγουμενίτσα – Κέρκυρα

Το Μουσείο Ασιατικής Τέχνης στη Κέρκυρα είναι το μοναδικό μουσείο στη Ελλάδα που είναι αφιερωμένο στην τέχνη της Άπω Ανατολής και της Ινδίας. Στεγάζεται στο ανάκτορο των Αγίων Μιχαήλ και Γεωργίου που βρίσκεται στην καρδιά της πόλης, στο βόρειο άκρο της πλατείας της Σπιανάδας. Το Μουσείο περιλαμβάνει 10.500 αντικείμενα ασιατικής τέχνης που προέρχονται από ιδιωτικές συλλογές. Η έκθεση είναι χωρισμένη σε τέσσερις ενότητες που παρουσιάζουν: τον πρώιμο κινεζικό πολιτισμό, την περίοδο των Χαν, τη Βουδιστική τέχνη και τον πολιτισμό Τανγκ (Αγλαΐα Καραμάνου, *Το Μουσείο Ασιατικής Τέχνης στην Κέρκυρα*).

Ο Πρώιμος Κινεζικός πολιτισμός

Η Κίνα κατοικήθηκε από τους αρχαιότατους χρόνους, όπως αποδεικνύουν τα κατάλοιπα του ανθρώπου του Γιανμού (1.7 εκατ. χρόνια π.Χ.), του ανθρώπου του Λάντιαν (700.000 π.Χ.) και του ανθρώπου του Πεκίνου (500.000 π.Χ.)

Οι κινεζικές Θρησκείες

Στην Κίνα οι θρησκευτικές απόψεις και πεποιθήσεις παρουσιάζουν μια ιδιαίτερη πολυμορφία. Οι αρχαίοι Κινέζοι λάτρευαν τις δυνάμεις της φύσης, του ουρανού, της γης, των ποταμών, αλλά και τους σημαντικούς βασιλείς και σοφούς. Το 6ο αι. π.Χ. εμφανίζονται ο Κομφουκιανισμός και ο Ταοϊσμός που αρχικά ξεκίνησαν ως φιλοσοφικά και κοινωνικά ρεύματα.

Ο Λάο Τσε (604-531 π.Χ.)

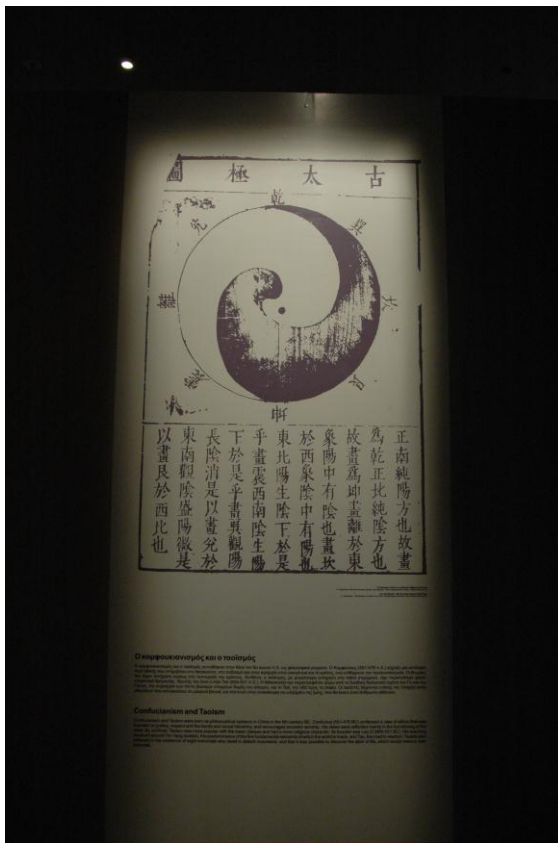
Ο Λάο Τσε γεννήθηκε στις αρχές του 6ου π.Χ. αιώνα και δίδαξε την επίτευξη του Τάο, του ορθού δρόμου. Ο άνθρωπος ως μια ζωντανή

δύναμη της φύσης μπορεί με τη βοήθεια της ελεύθερης βούλησης να βαδίσει το μονοπάτι του ορθού δρόμου.

«Τι κάνει λοιπόν ο σοφός; Ακολουθεί την διαίσθησή του και όχι τις επιθυμίες. Προτιμά αυτό και όχι εκείνο».

*«Δώστε τη δύναμη σ' αυτόν
Που αγαπά το λαό σαν τον εαυτό του».*

«Όταν προβάλλεσαι, δε σε προσέχουν.

*Όταν καυχιέσαι, έχεις αποτύχει.
Όταν επιβάλλεσαι, δεν εμπνέεις
εμπιστοσύνη.
Όταν υπερηφανεύεσαι, δεν
οδηγείς».*

*«Μάθε την ανδρική σου φύση, αλλά
ακολούθησε την θηλυκή οδό».*

*«Ορθή συμπεριφορά, Σημαίνει
δράση χωρίς ανταπόκριση».*

*«Τα αληθινά λόγια δεν είναι
ευχάριστα· τα ευχάριστα λόγια δεν
είναι αληθινά». (Τάο Τε Τσίγκ).*

Ο Κομφούκιος (551-479π.Χ.)

«Ο άριστος έχει στο μυαλό του την αρετή, ο μικρός άνθρωπος τη γη του· ο άριστος έχει στο μυαλό του τον νόμο, ο μικρός άνθρωπος την εύνοια».

«Ο άριστος κατανοεί ότι είναι δίκαιο, ο μικρός άνθρωπος κατανοεί ότι είναι επωφελές».

«Τον άριστο εύκολα τον υπηρετείς, δύσκολο όμως να τον ευχαριστήσεις. Τον μικρό άνθρωπο δύσκολα τον υπηρετείς, εύκολο όμως να τον ευχαριστήσεις».

«Ο άριστος είναι υψηλόφρων, όχι όμως υπερόπτης· ο μικρός άνθρωπος είναι υπερόπτης, όχι όμως υψηλόφρων».

«Ο ενάρετος είναι οπωσδήποτε εύγλωττος, ο εύγλωττος, δεν είναι οπωσδήποτε κι ενάρετος· ο τέλειος άνθρωπος είναι

οπωσδήποτε γενναίος, ο γενναίος δεν είναι οπωσδήποτε και τέλειος άνθρωπος».

«Ο Τσί Λου ρώτησε για τον ολοκληρωμένο άνθρωπο· είπε ο Διδάσκαλος: Όποιος μπροστά στο κέρδος σκέφτεται το δίκαιο· όποιος μπροστά στον κίνδυνο είναι έτοιμος ν' αφηγήσει τη ζωή του· όποιος, κι ας πέρασε καιρός, δεν ξέχασε τον λόγο που έχει δώσει, αυτός μπορεί να θεωρείται ολοκληρωμένος».

«Ο Τσί Λού ρώτησε πως υπηρετείς τον ηγεμόνα· είπε ο Διδάσκαλος: Μην τον εξαπατήσεις κι ας συγκρουστείς γι' αυτό μαζί του».

«Ο άριστος στοχεύει ψηλά· ο μικρός άνθρωπος στοχεύει χαμηλά».

«Παλιά οι άνθρωποι μελετούσαν για να βελτιώσουν τον εαυτό τους· σήμερα μελετούν για εντυπωσιάσουν τους άλλους».

«Ο άριστος νιώθει ντροπή αν τα λόγια προχωρούν πέρα απ' τα έργα του».

«Δεν υποθέτει εκ των προτέρων πως θα τον εξαπατήσουν, δεν θεωρεί πως θα δεν τον εμπιστευθούν, κι όταν ωστόσο αυτό συμβεί είναι ο πρώτος που το αισθάνεται: δεν είναι πράγματι άξιος»; (Κομφούκιου, *Τα Ανάλεκτα*).

Η περίοδος των Χαν (206π.Χ.-220 μ.Χ.)

Ο Κιν Σι Χουανγκντί, ο πρώτος αυτοκράτορας της Δυναστείας Κιν (221-206 π.Χ.), αναδιοργάνωσε διοικητικά την αυτοκρατορία. Βασικοί του στόχοι ήταν η πολιτική και στρατιωτική ενοποίηση της Κίνας. Θεωρούσε ότι ο Βασιλιάς δεν πρέπει να επιβάλλει τη θέλησή του κατά τρόπο αυθαίρετο, αλλά οφείλει να ελέγχει τη σωστή και δίκαιη εφαρμογή του νόμου. Ο Κιν Σι Χουανγκντί διαίρεσε διοικητικά την αυτοκρατορία του σε επαρχίες που η κάθε μια είχε ένα πολιτικό και έναν στρατιωτικό διοικητή. Έθεσε στην κυκλοφορία ένα ενιαίο χάλκινο νόμισμα, ενοποίησε τα μέτρα και τα σταθμά και τη γραφή. Ο πληθυσμός της αυτοκρατορίας οργανώθηκε σε ομάδες οικογενειών που ήταν συλλογικά υπεύθυνες για την διατήρηση της ειρήνης και για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους. Θεσπίστηκε ένα αυστηρός ποινικός κώδικας που ήταν δεσμευτικός για όλους. Τα πιο σημαντικά δημόσια έργα της εποχής αυτής ήταν το Μέγα τείχος, η κατασκευή δρόμων και

καναλιών και το αυτοκρατορικό μανσωλείο στο όρος Λισάν. Σε μικρή απόσταση ανατολικά του όρους Λισάν ένας στρατός ομοιωμάτων από 8.000 πολεμιστές ενταφιάσθηκαν σε ένα μεγάλο όρυγμα για να προστατέψουν τελετουργικά τον τάφο. Οι στρατιώτες ήταν εξοπλισμένοι με δόρατα, τόξα, ξίφη και βαλλίστρες ενώ οι μορφές πλάσθηκαν με τέτοιο τρόπο ώστε να αναπαριστούν υπαρκτά πρόσωπα.

Η Βουδιστική τέχνη

Από τον 1^ο αι. μ.Χ. ο Βουδισμός από την Ινδία και την κεντρική Ασία πέρασε σταδιακά στη βορειοδυτική Κίνα. Τον βασικό άξονα της φιλοσοφίας του Βούδα (563 π.Χ.), πρίγκηπα από τη βόρειο Ινδία, αποτελούν οι τέσσερις παρακάτω αλήθειες:

- Ο πόνος αποτελεί την παγκόσμια εμπειρία της ανθρωπότητας σ' έναν κόσμο όπου όλα είναι προσωρινά.
- Η αιτία του πόνου είναι η επιθυμία.
- Η απαλλαγή από τον πόνο μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσα από την απαλλαγή από την επιθυμία.
- Η επιθυμία μπορεί να εξαλειφθεί μέσα από το ευγενές οκταπλό μονοπάτι, αυτό των ορθών απόψεων, της ορθής απόφασης, του ορθού λόγου, της ορθής συμπεριφοράς, της ορθής δράσης, της ορθής προσπάθειας, του ορθού στοχασμού, και του ορθού διαλογισμού.

Η Δυναστεία Τάνγκ

Η Δυναστεία Τάνγκ (618μ.Χ.-907μ.Χ.) έδωσε στην αυτοκρατορία 21 κυβερνήτες. Μεταξύ αυτών ήταν και ο Ταιζόνγκ, ένας από τους μεγαλύτερους αυτοκράτορες της Κίνας. Καλλιεργημένος άνθρωπος, οξυδερκής πολιτικός, ταλαντούχος συγγραφέας, ευνόησε την εξάπλωση του Κομφουκιανισμού, του Ταοϊσμού και του Βουδισμού. Προσέλαβε εξαιρετικούς υπουργούς και πιστούς συμβούλους. Επιδέξιος πολιτικός και διπλωμάτης σχημάτισε μια κυβέρνηση εμπνευσμένη από τα υψηλά ιδανικά του Κομφουκιανισμού. Παραχώρησε στους Ταοϊστές σημαντικό ρόλο στις αυτοκρατορικές τελετές και επιχορήγησε τη μετάφραση των Βουδιστικών χειρογράφων που εισήγαγε στην Κίνα ο προσκυνητής Ξουανζάνγκ. Μετά τον θάνατό του Ταιζόνγκ, το 649 μ.Χ., κυβέρνησε η πρώτη και μοναδική αυτοκράτειρα, η Βου Ζάο. Οι διάδοχοί της και κυρίως ο Ξουανζόνγκ ενίσχυσε την κεντρική εξουσία, σχεδίασε περισσότερο ανθρωπιστικούς νόμους και διέταξε να εφαρμοστούν με αμερόληπτο τρόπο. Προώθησε την ίδρυση νέας διοικητικής τάξης. Επέλεξε τους υπουργούς του με βάση την αξία και τα προσόντα τους. Το 725 μ.Χ. ίδρυσε την Ακαδημία Χανλίν. Του αποδόθηκε από τους ιστορικούς ο τίτλος του Μινγκ Χουάν, δηλαδή του φωτισμένου αυτοκράτορα.

Κατά τη δυναστεία Τανγκ οι Κινέζοι ήρθαν σε επαφή με τους Πέρσες καθώς και με τους Βυζαντινούς. Νομίσματα του αυτοκράτορα Ηρακλείου βρέθηκαν σε κινεζικούς τάφους του 7^{ου} αιώνα. Επίσημη θρησκεία του κράτους ήταν ο Βουδισμός, αλλά επικρατούσε ένα πνεύμα ανεξιθρησκείας που επέτρεπε στον Βουδισμό, τον Ταοϊσμό και τον Κομφουκιανισμό να συνυπάρχουν. Η ποίηση, η ζωγραφική, η γλυπτική, η κεραμική και η μικροτεχνία έφθασαν σε υψηλό βαθμό τελειότητας. Την ίδια περίοδο εμφανίσθηκαν και τα πρώτα αγγεία από λευκή πορσελάνη.